

Төлөвлөгөөний агуулга

1	Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт	2
2	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3-5
3	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	5-6
4	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	6
5	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	7-8
6	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	8-9
7	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	9-11
8	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	10
9	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал	12

Хүснэгтийн жагсаалт

Хүснэгт 1.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3
Хүснэгт 2.	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	5
Хүснэгт 3.	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	7
Хүснэгт 4.	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	8
Хүснэгт 5.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	9
Хүснэгт 6.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	10
Хүснэгт 7.	Зардлын задаргаа	12

1 Байгаль орчны менежментийн тухайн жилийн төлөвлөгөөний гол зорилт

Байгаль хамгаалах төлөвлөгөөг байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад тогтоогдсон төслийн гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, зарцуулах төсөв, баримтлах эрх зүйн баримт бичиг зэргийг тодорхойлон боловсруулсан.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоосон сөрөг нөлөөллийг бууруулах, арилгах, урьдчилан сэргийлэх, хүрээлэн буй орчинд бий болж болзошгүй сөрөг үр дагаврыг хянах, илрүүлэх үндсэн зорилго бүхий эрх зүйн баримт бичиг юм.

Архангай аймгийн Тариат сум, Хорго-Тэрхийн цагаан нуурын БЦГ-т хэрэгжих Иргэн И.Эрдэнэбаярын “Эх-Ундарга” аялал жуулчлалын бааз төслийн 2024 онд хэрэгжүүлэх Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖ-ын сайдын 2019 оны 10 сарын 29 өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын дагуу боловсруулсан болно.

2 Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Агаар									
1.	Дулааны улиралд хог хаягдлыг удаан хугацаанд хуримтлуулсанаар ялзарч муудах, бичил биетэн үржих	Хог хаягдлын цэгт ариутгал халдваргүйтгэл хийлгэх	Хог хаягдлын цэг	удаа	250.000	2	500.000	Дулааны улиралд 2-оос доошгүй удаа	Агаарын тухай хуулийн 9.1.2
2.	Бүрэн бус тээврийн хэрэгслийн хөдөлгүүрээс ялгарах хийн бохирдуулагч орчны агаарын чанарт нөлөөлөх	Үйлчилгээнд ашиглах тээврийн хэрэгслийг авто тээврийн улсын үзлэгт хамруулах	Тээврийн хэрэгслүүд	ш	100.000	1ш	100.000	6 сард	Авто тээврийн хэрэгслийн техникийн хяналтын үзлэг явуулах журам ¹
3.	Галын аюулгүй байдал алдагдах	Гал түймрийн аюулаас урьдчилан сэргийлэх, галын хор бусад шаардлагатай багаж хэрэгслийг шинэчлэх, гандаж өнгө алдсан самбарыг шинэчилж байрлуулах	Гэнэтийн гал түймэр	-	600.000	1	600.000	6-р сард 1 удаа	Галын аюулгүй байдлын тухай хуулийн 17.2.6
Хөрсөн бүрхэвч, газрын гадарга									
4.	Хог хаягдлаар хөрс бохирдох	Хатуу хог хаягдлыг богино хугацаанд төвлөрсөн цэгт зайлуулах	Хог хаягдал	тн	300.000	0.8-1.0 тн	300.000	6 – 8 сард	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.4

¹Зам, Тээврийн сайдын тушаал, 2013.10.21, Дугаар 232

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
5.	Хог хаягдал салхинд хийсч орчинд тархах, хур тунадасаар угаагдан шүүрэл ялгарч, хөрсний бохирдол үүсгэх	Хог хаягдал түр хуримтлуулах битүүмжлэл сайтай цэгт нэмэлт сав байршуулах	Хог хаягдал	ш	350.000	2ш	700.000	6 сард	Хог хаягдлын тухай хуулийн 15 дугаар зүйл
Гадаргын болон газрын доорх ус									
6.	Тэрхийн цагаан нуураас 150 м орчим зайтай бөгөөд хог хаягдал ил задгай хаягдсанаар гадаргын усны бохирдол үүсгэж болзошгүй	Эргэн тойрон нийтийн эдэлбэр газрын хог хаягдлыг хариуцан цэвэрлэх, гадаргын усны энгийн хамгаалалтийн бүсэд хориглох үйл ажиллагааг мөрдөх	Хог хаягдал	-	ҮА-ны зардал	-	ҮА-ны зардал	Өдөр тутам	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.10, Усны сан бүхий газар, усны эх үүсвэрийн онцгой болон энгийн хамгаалалтын, эрүүл ахуйн бүсийн дэглэмийг мөрдөх журам ²
7.	Ундны усны аюулгүй байдал алдагдах	Эрүүл ахуйн шаардлага хангасан ундны усыг үйлчилгээндээ ашиглах. Ундны усанд чанарын хяналтыг тогтмол хийлгэх	Ундны ус	Удаа	200.000	2 удаа	400.000	6, 8 сард	MNS 0900:2018
8.		Хүнсний аюулгүй байдал, эрүүл ахуйн	Ус нөөцлөх сав	ш	725.000	1 ш	725.000	Угаалга, ариутгалыг	MNS 4181:1993 MNS 5547:2005

² БОАЖ-ын сайд, БХБ-ын сайдын 2015 оны А-230/127 тоот хамтарсан тушаалын хавсралт

№	Гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллүүд	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал (төгрөг)	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
		шаардлага хангасан материал бүхий ус нөөцлөх сав байршуулах, савны ариутгал угаалгыг тогтмол хийх						сард 1 удаа хийнэ.	
9.	Газрын доорх усны нөөц хомсдох	Баазын бие засах газар, усалгаа, цэвэрлэгээ /энд аяга таваг угаах, хоол хүнс бэлтгэх хэсгийн цэвэрлэгээнд хамаарахгүй/-нд нуурын уснаас зөөвөрлөн ашиглах	Газрын доорх усны нөөцийн хэмнэлт	м3	50.000	-	50.000	6,7,8 сард	Усны тухай хуулийн 16 ¹ .4.8
10.	Усны нөөцийг зөвшөөрөлгүй ашиглах	Усны нөөцийг зөвшөөрлийн дагуу ашиглах, төлбөр төлөх	Ус ашиглалт	-	50.000	-	50.000	5 сард	Усны тухай хуулийн 31.1
		2024 он					3,375,000.0		
	Нийт						3,375,000.0		

3 Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө

Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1.	Орчны тохижилтыг сайжруулах	100ш шар хуайс, 100ш бургасыг тарьж ургуулах	Ногоон байгууламж	ш	200 ш	Шар хуайс – 5000 Бургас - 4800	980.000	2024 оны Ү, Х сард	"Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хуулийн 7.2.4,
2.		Ногоон байгууламжийн арчилгаа, усалгаа хийх		га	4 га	200.000	200.000	Байнга	Газрын тухай хуулийн 56.6

№	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн зорилт	Нөхөн сэргээлтийн арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэмжих нэгж	Тоо хэмжээ	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
3.		Боловсон ариун цэврийн байгууламж болон рестораны орчимд Цэцгийн мандал байгуулах	Ногоон байгууламж	ш	2	200.000	400.000	2024 оны Ү сард	
	Нийт						1580.000		

4 Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь цаашид барилга байгууламжийг барих газар шорооны ажлын үед газрын хөрсөн доороос мэдэгдээгүй үлдсэн соёлын биет өв илэрсэн тохиолдолд Соёлын өвийг хамгаалах тухай хуулийн 38.3-т “Газрын хэвлийг эзэмших, ашиглах явцад соёлын биет өв илэрвэл газрын хэвлийг ашиглагч ажлаа зогсоож, энэ тухай сум, дүүргийн Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг хариуцсан байгууллагад нэн даруй мэдэгдэнэ” гэж заасныг мөрдөн ажиллана.

5 Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1.	Ахуйн	Хог хаягдлын гэрээ байгуулж, үйлчилгээний хураамжийг төлөх	Хатуу хог хаягдал	-	100.000	1	100.000	Гэрээний хугацаанд	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.3, 10.2.7
2.		Хатуу хог хаягдлыг эх үүсвэр дээрээ ангилан ялгах	Хатуу хог хаягдал	төрөл	-	4	-	Өдөр дутам	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.1
3.		Дахин ашиглах, дахин боловсруулах боломжтой хаягдлыг түүхий эдийн цэгт нийлүүлэх	Дахин боловсруулах боломжтой хаягдал	-	20.000	4	80.000	Сард 1 удаа хүргэх	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.8
4.		Дахин боловсруулах боломжгүй хаягдлыг хог хаягдлын төвлөрсөн цэгт зайлуулах эсвэл тээвэрлэгчид нийлүүлэх	Хатуу хог хаягдал	-	-	-	-	Сард 1-2 удаа	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.4
5.		Ажилчдад хог хаягдлын менежментийн талаар сургалт зохион байгуулж зохих мэдлэгийг эзэмшүүлэх, хог хаягдлыг бууруулах, ангилах, дахин ашиглах, зүй зохистой хаях дадал зуршлыг хэвшүүлэх	Хог хаягдал	-	40.000	2	80.000	Жилд 1-2 удаа	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.8, 10.2.12
6.		Нийтийг хамарсан цэвэрлэгээ, иргэдийн бүлгээс зохион байгуулсан үйл ажиллагаанд оролцох	Хог хаягдал	-	30.000	3	90.000	Тухайн бүр	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.6

№	Хог хаягдлын ангилал	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Хэмжих нэгж	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
7.	Аюултай хог хаягдал	Ахуйн хэрэглээ /цаг болон бусад тэжээл ашигладаг ахуйн төхөөрөмж/-ээс гарах батарей, зайг тусгай саванд цуглуулж, Хог хаягдлын үндэсний холбоонд өгөх.	Аюултай хог хаягдал	ш	25000	20-25	25.000	Байнга	Хог хаягдлын тухай хуулийн 10.2.5
		2024 он					375.000		
		Нийт					375.000		

6 Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

№	Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Хяналтын цэгийн байршил	Хугацаа ба давтамж	Давтамжийн тоо	Нэгжийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Тайлбар	Баримтлах стандарт, арга, аргачлал
Хөрс								
1.	Хөрсний эрүүл ахуйн үзүүлэлт	Хог хаягдлын цэг орчимд	Жилд 2 удаа	2	39500	158000		MNS 3297:2019
Цэвэр ус								
1.	Ундны усны эрүүл ахуйн үзүүлэлт	Ус нөөцлөх сав	Жилд 2-оос доошгүй удаа	2-оос доошгүй	39500	118500		MNS 0900:2018
2.	Микроэлементийн агууламж	Худаг	Жилд 1 удаа	1	64900	64900		MNS 0900:2018
3.	Усны физик-химийн үзүүлэлт	Худаг	Жилд 2 удаа	2	50600	101200		MNS 0900:2018
		Нийт				442,600		

7 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан	Тайлбар
---	------------------------	-----------	---------------------	-----------	---------

		тооцсон төсөв	2021-2025 он												албан тушаалтан			
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII				
Байгаль орчны удирдлагын тогтолцоо																		
1.	Газар ашиглах гэрээ байгуулах	-	Энэхүү тайлан батлагдсанаар												Удирдлага			
2.	Газрын төлбөрийг төлөх	Гэрээний дагуу													+	Удирдлага		
3.	Газар ашиглах гэрээг дүгнүүлэх, газрын төлбөр төлсөн акт гаргуулах	-													+	+	Удирдлага	
4.	Байгалийн унаган төрхийг хадгалах, хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар хамгаалалтын захиргаанаас өгсөн үүрэг даалгаврыг биелүүлэх, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээнд зарцуулах мөнгөн дүнг төсөвт төвлөрүүлэх	Байгаль хамгаалах зардал	Жил бүр												Удирдлага			
5.	Тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулж, Ерөнхий үнэлгээ хийлгэсэн байгууллагаар батлуулж, хэрэгжүүлэх	ҮА-ны зардал	Эхний жилийн БОМТ-г тайлан батлагдсанаас хойш 30 хоногийн дотор, дараа жилийн БОМТ-г өмнөх оны 12 сарын 10 дотор батлуулна.												Удирдлага			
6.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг дүгнүүлэх, тайлагнах	ҮА-ны зардал													+	+	БОМТ-ний хэрэгжилтийг 11 сарын 01 дотор аймгийн БОАЖГ - т хүргүүлж, дүгнүүлэх, 12 сарын 10 дотор БОАЖЯ-нд дараа жилийн БОМТ-тэй хамт хүргүүлнэ.	
Осол эрсдэл, эрүүл ахуй																		
7.	Жуулчид болон ажилчдад өөрийгөө болон бусдыг авран хамгаалах талаар зохих түвшний мэдээлэл түгээх самбар байршуулах	100000	Үйл ажиллагааны туршид байнга												Менежер			
8.	Цахилгааны холболтыг норм дүрмийн дагуу хийлгэх	ҮА-ны зардал	Үйл ажиллагаа эхлэхэд												Менежер			
9.	Галын аюулаас урьдчилан сэргийлэх	ҮА-ны	Байнга												Менежер			

№	Төлөвлөсөн арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв	Хэрэгжүүлэх хуваарь												Хариуцсан албан тушаалтан	Тайлбар		
			2021-2025 он															
			I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII				
	багаж, хэрэгслийг байрлуулах, бүрэн бүтэн байдлыг хангах	зардал																
10.	Жуулчны баазын гэр сууцанд галлагаа ашигласан бол үнс нурмыг тусгайлан бэлтгэсэн саванд хийж хадгалах	-														Тухай бүрд	Менежер	
11.	Анхны тусламж үзүүлэхэд ашиглах эмийн сан болон гэнэтийн ослын иж бүрдлийг бэлэн байлгах	80000														Байнга	Менежер	
12.	Амрагчдын эрүүл ахуйн нөхцлийг хангахын тулд хүнсний бүтээгдэхүүний хадгалалт, ресторан (хоолны газар)-ны үйлчилгээ нь стандарт шаардлагыг хангасан байх	ҮА-ны зардал														Байнга	Менежер	
13.	Жуулчдын аюулгүй байдлыг хангаж, жуулчны баазын гадна талбайг камержуулах	ҮА-ны зардал														Үйл ажиллагаа эхлэхэд	Менежер	
14.	Баазын хэмжээнд ариутгал, халдваргүйтгэл хийлгэх	650000						+	+	+							Менежер	
	2024 он	830000															Удирдлага	
	Нийт	830000																

8 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө

№	БОМТ, БОМТ-ний хэрэгжилтийг тайлагнах оролцогч талууд	Тайлагнах хэлбэр	Мэдээллийн агуулга	Зохион байгуулах хугацааны тов	Тайлагнах зардал, төг	Хариуцан зохион байгуулах албан тушаалтан/ажилтан	Зохион байгуулах газар
1.	Хорго-Тэрхийн цагаан нуур БЦГ-ын хамгаалалтын захиргаа	Хамтран ажиллах	Байгаль хамгаалах чиглэлээр	Жил бүрийн 3-р улиралд багтаан хэрэгжүүлэх	ҮА-ны зардал	Хамгаалалтын захиргаа болон төсөл хэрэгжүүлэгч тал	Архангай аймаг, Тариат сум, Хорго баг тал

9 Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал

Архангай аймгийн Тариат сум, Хорго-Тэрхийн цагаан нуурын БЦГ-т хэрэгжиж буй Иргэн И.Эрдэнэбаярын “Эх-Ундарга” аялал жуулчлалын бааз 2024 онд хэрэгжүүлэх байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг БОАЖ-ын сайдын 2019 оны 10 сарын 29 өдрийн А/618 тоот тушаалын хавсралтаар батлагдсан “Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө боловсруулах, хянан батлах, тайлагнах журам”-ын 3 дугаар хавсралтад заасан аялал жуулчлал, үйлчилгээний төслийн аргачлалд нийцүүлэн боловсрууллаа. 2024 онд байгаль хамгаалах арга хэмжээ, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд 6,602,400 төгрөг зарцуулахаар тусгалаа.

Зардлын задаргаа

№	Бүрдэл хэсэг	2024, мян.төг	Нийт
1.	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө	3375000	3375000
2.	Орчны тохижилт, цэцэрлэгжүүлэлтийн төлөвлөгөө	1580000	1580000
3.	Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	-	-
4.	Хог, хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө	375000	375000
5.	Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр	442600	442600
6.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөө	830000	830000
7.	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг нөлөөллийн бүсэд оршин суугчдад тайлагнах төлөвлөгөө	-	-
Байгаль хамгаалах төлөвлөгөөний зардал		6160000	6160000
Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зардал		442600	442600
БОМТ-ний зардал		6602600	6602600